

BERGXX19

MADE IN JAPAN

pondělí 16. září 2019, 20:00

Domovina – Velký sál

19:15

Flétna šakuhači – historie, současnost, budoucnost [BONUS ke vstupence na koncert]

Dai Fujikura	Infinite String [česká premiéra]
Toru Takemitsu	Requiem [česká premiéra]
Jan Rösner	For Shakuhachi and String Orchestra [světová premiéra]
Kotoka Suzuki	Wintry Air [světová premiéra]
Hiroya Miura	Galactic Monarchs [světová premiéra]

John Kaizan Neptune & Akihito Obama – šakuhači
Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

Anna Veverková, Hana Hložková, Anna Sommerová, Kateřina Klimánková, Matěj Vlk, Tomáš Bačovský – skupina prvních houslí, Anna Romanovská, Tereza Horáková, Anna Adamovičová, Martina Müllerová, Jakub Verner – skupina druhých houslí, Martin Adamovič, Kateřina Lískovcová, Helena Vovsová, Zdena Hájková – violy, Jan Žďánský, Helena Velická, Štěpán Drtina – violoncella, Jan Kořínek, Tomáš Novák – kontrabasy, Hedvika Mousa Bacha – harfa, Antonín Procházka – bicí nástroje

Jan Komárek – light design

Tento večer se koná ve spolupráci s International Shakuhachi Festival Prague.

FLÉTNA ŠAKUHAČI

... se postupně vyvinula z bambusové flétny, která se do Japonska dostala v 7. století z Číny

šaku = délková míra, hači = osm

Název flétny popisuje její délku 1,8 šaku [54,5 cm].

Zlatý věk šakuhači přichází s rozšířením zen-buddhistické sekty Fuke v období Edo [1603–1868]. Potulní „mniši nicoty“ [černé oblečení, přes hlavu proutěný koš tengai] flétnu používali k meditaci dechem [suizen]. Za mnichy se ale často vydávali špehové nebo uprchlíci před zákonem, což bylo v roce 1871 důvodem rozpuštění sekty, na několik let dokonce následoval zákaz hry na šakuhači. Od jeho zrušení je šakuhači již „jen“ hudebním nástrojem. Jeho popularita ve světě stále roste, objevuje se v mnoha hudebních žánrech.

Šakuhači se vyrábí ze spodní části bambusu madake, z něhož se oseká prstenec koříneků. Dnes ale existují i verze z plastu nebo jiných dřevin. Původní model „1,8“ má pět dírek a rozsah dvě a půl oktávy, ovšem špičkoví hráči dokážou zahrát i výš. Dnes se také vyrábějí i delší flétny, často na míru. Do flétny se fouká podobně jako na lahev, ale přes ostrou hranu. Jednoho tónu lze dosáhnout mnoha různými způsoby při jemnějších nebo výrazných barevných rozdílech, a v tom spočívá kouzlo tohoto nástroje. [zdroj: Wikipedia]

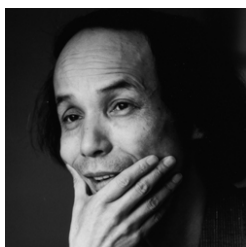
Ačkoliv se **Dai Fujikura** (*1977) narodil v japonské Ósace, od svých 15 let žije ve Velké Británii, kde také studoval skladbu. Jde o mimořádně produktivního a úspěšného skladatele, jehož díla se objednávají a hrají po celém světě. Získal objednávky mimo jiné od BBC Proms, Orchestre Philharmonique de Radio France, Chicago Symphony Orchestra, Philharmonia Orchestra, Oslo Sinfonietta, Mnichovského komorního orchestru a mnoha dalších. Jeho skladby v poslední době obvykle objednává více organizací najednou. Například jeho první operu *Solaris* [2015] společně produkovala divadla v Lausanne, Lille a pařížský Théâtre de Champs Elysées. Na svém kontě má samozřejmě celou řadu cen (Huddersfield Festival – cena pro mladé skladatele, Cena Paula Hindemitha, Internationaler Wiener Kompositionspreis, cena Stříbrný lev z Benátského bienále 2017 ad.).

www.daifujikura.com

Infinite String [2014] zobrazuje počátek života. Po oplodnění se buňky množí a rychle replikují své DNA. Zvuk smyčců je podobný rostoucí zygote* – rychle mění svůj tvar, každý malý kousek informace je předáván dál, až zvuk postupně začíná tvořit jakési „tělo“. Vytvořil jsem řadu skladeb, které inspirovala raná stadia života, často viděná z perspektivy mé ženy – 3 měsíce [my butterflies], 6 měsíců [Rare Gravity], narození [Mina], stáří dva dny [Three Miniatures], 4 měsíce [Poyopoyo] atd. [Dai Fujikura]

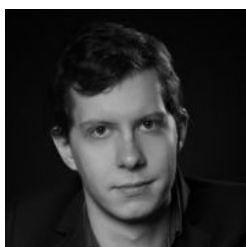
Skladba vznikla na společnou objednávku Newyorské filharmonie, Symfonického orchestru NHK (Japonsko) a německého Ensemble Resonanz. Premiéra se uskutečnila 5. června 2015 v Metropolitním muzeu umění v New Yorku, Newyorskou filharmonii řídil Jeffrey Milarsky.

*) Zygota je buňka s kompletní sadou chromozómů, u člověka to znamená sestavu $2n$ – diploidní – to jest každý chromozóm ve dvou kopiích. [zdroj: Wikipedia]

Toru Takemitsu [1930–1996] je nejznámějším japonským skladatelem 20. století, který spojoval evropskou hudbu s japonskou estetikou. Se západní, především populární hudbou, se seznámil během války prostřednictvím rozhlasu, silně na něj zapůsobil i Claude Debussy. Kvůli válečným zážitkům odmítal zpočátku vše japonské, včetně hudby – v padesátých a šedesátých letech se seznamoval s moderními evropskými kompozičními technikami, pracoval i s konkrétní hudbou a magnetofonovými pásky, později se začal obracet také ke svým japonským kořenům – impulsem prý bylo představení tradičního japonského divadla „bunraku“. Velkou inspirací mu byla příroda, s tím souvisí i jeho silná náklonnost k impresionismu – pracuje se zvukovými barvami a s plynutím času. „Má hudba je jako zahrada a já jsem zahradník. Poslech mé hudby se dá srovnat s procházkou po zahradě, kdy vnímáte změny světla, obrazců a struktury.“ Takemitsu byl také autorem hudby ke stovce filmů, psal mimo jiné pro slavného režiséra Akiru Kurosawu.

Requiem [1957] vzniklo jako pocta skladateli Fumio Hayasakimu [1914–1955], který byl mentorem Toru Takemitsu. Tato skladba získala jejímu autorovi mezinárodní pozornost a vedla k dalším objednávkám. A to jen díky náhodě – slyšel ji totiž Igor Stravinskij při své návštěvě Japonska v roce 1958. Oceňoval na ní hloubku, upřímnost a zanícený styl hudebního jazyka. Stravinskij následně pozval Toru Takemitsu na oběd, ten jej popisuje jako nezapomenutelný zážitek. Když se pak Stravinskij vrátil do USA, získal Takemitsu brzy objednávku na nové dílo od Koussevitsky Foundation pro San Francisco Symphony Orchestra a dirigenta Aarona Coplanda.

Jan Rösner (*1993) pochází ze západočeských Kraslic. Po dokončení studia zpěvu na Plzeňské konzervatoři nastoupil na pražskou HAMU, kde v současnosti studuje skladbu pod vedením Luboše Mrkvičky. Je autorem komorní, sborové a orchestrální hudby, jeho skladby byly uvedeny nejen doma, ale i v zahraničí (USA, Japonsko, Rusko, Velká Británie, Německo). V letech 2014–2015 byl stipendistou Nadace Český hudební fond, za své skladby získal řadu ocenění (ICA Competition

2015, cena Ochranného svazu autorského Nejúspěšnější mladý autor vážné hudby 2016, Generace 2018 ad.). Již pro minulý ročník International Shakuhachi Festival Prague 2017 vytvořil skladbu pro šakuhachi a koto.

Málokdy je slyšet prostor, který nás obklopuje, ve své celistvosti. V největší míře tuto zkušenost zažíváme při dešti, který relativně rovnoměrně zvukově interaguje s většinou materiálů. Tato myšlenka mě inspirovala k nápadu vytvořit skladbu, ve které fyzický materiál nahradím materiálem hudebním a déšť algoritmem vygenerovanou tabulkou, která bude určovat, kdy a jaký materiál se rozezní. **For Shakuhachi and String Orchestra** je realizací tohoto nápadu – materiálový prostor se ovšem mění jako scéna ve filmu a intenzita „deště“ je stanovena předem nadefinovanou křivkou. Part shakuhachi byl v mých rukou svobodným elementem reagujícím na scény minulé, současné i budoucí, a jeho tvorba tak podléhala velmi odlišným kompozičním postupům než smyčcový orchestr. [Jan Rösner]

Kotoka Suzuki [*1971] pochází z Tokia, od svých devatenácti let ale žije v USA. Studovala mimo jiné u Jonathana Harveyho na Stanfordově univerzitě, učila na University of Chicago, od roku 2014 vyučuje na Arizona State University. Tvoří jak klasické instrumentální skladby, tak multimediální díla nebo interaktivní audiovizuální kompozice – pro koncertní provádění i jako zvukové instalace. Běžně spolupracuje s dalšími umělci a odborníky z jiných oblastí, je soustředěnou pozorovatelkou, inspiračními zdroji pro ni jsou dech, vítr apod. Její díla uvedli například Arditti String Quartet, Nouvel Ensemble Moderne, ansámbl Eighth Blackbird. Získala mimo jiné prestižní rezidenční pobyt DAAD v Berlíně, první cenu na Mezinárodní soutěži pro elektroakustickou hudbu Bourges, první cenu na soutěži Musica nova ad.

www.kotokasuzuki.com

Winty Air [= zimní / mrazivý vzduch] zobrazuje, jak se vítr tiše pohybuje nad zimní krajinou. Jemné zvuky a šustění smyčců představují poklidnost studeného větru a částičky vzduchu, kterými jemně pohybuje. [Kotoka Suzuki]

Tato skladba vznikla již v roce 2007, tedy v době, kdy její autorka žila na severu USA, kde bývají mrazivé zimy. Ve světové premiéře dílo zazní až nyní v podání Orchestru BERG a jeho šéfdirigenta Petera Vrábela.

Hiroya Miura [*1975] pochází z japonského města Sendai a je aktivní jako skladatel i hudebník především v USA, kde žije. Vystudoval skladbu na Columbia University v New Yorku, kde působil i jako asistent dirigenta při Columbia University Orchestra. V současné době vyučuje skladbu a vede orchestr na Bates College. Působí také jako umělecký ředitel Institutu pro středověká japonská studia při Columbia University. Miura je též zakládajícím členem elektronické improvizací jednotky NoOneReceiving. Píše především pro tradiční nástroje [západní i japonské], spolupracuje s vizuálními umělci [hudba k filmu, videoinstalaci apod.]. Vytvořil díla mimo jiné pro American Composers Orchestra, Nouvel Ensemble Moderne, So Percussion, Momenta Quartet nebo členy ansámblu Reigakusha zaměřeného na gagaku, japonskou ceremoniální dvorskou hudbu. Začátkem října bude mít na koncertě Left Coast Chamber Ensemble v San Franciscu premiéru jeho mikroopera Sharaku Unframed.

www.hiroyamiura.com

Před pár měsíci jsem viděl video několika miliónů motýlů, kteří společně vzlétají kdesi v lese v Mexiku. Má skladba **Galactic Monarchs** [= Galaktičtí monarchové] je inspirována zvukem, který tvoří. Jestli měl Edward Lorenz pravdu, když říkal, že mávnutí křídel motýla v Brazílii může vyvolat tornádo v Texasu, pomyslel jsem si, že mávnutí křídel miliónů motýlů by snad mohlo pohnout hvězdami Mléčné dráhy. [Hiroya Miura]

ZAJÍMAVOST | Monarcha stěhovavý je denní motýl z čeledi babočkovitých. Je známý svou každoroční poutí, při které v obrovských hejnech putuje do středního Mexika [přesněji Sierra Nevada], kde přežívá zimu. Na jaře se opět vrací do svých lůhnišť v Severní Americe a v Kanadě, cesta je dlouhá skoro 4 000 km.

Akihito Obama [*1975] se učil různým stylům hry na šakuhači pod vedením významných hudebníků, jakými byli Ishikawa Toshimitsu [klasické shakuhachi] a Yoneyaho Satoshiho [min'yo shakuhachi]. Vystupuje v malých klubech i velkých koncertních sálech, spolupracuje s tradičními i západními hudebníky. Díky tomu si vytvořil originální styl, který překračuje obvyklé hranice. Věnuje se také vlastní tvorbě, nahrál několik desek, sólových nebo s dalšími hudebníky [Wind Carvings, Waves and Camellias, Visions, Street Music New Sounds, Water].

V současnosti vystupuje sólově i s různými hudebními uskupeními včetně kapely *TAKiO BAND*, často koncertuje v zámoří, vystoupil ve více jak čtyřiatřiceti zemích. V roce 2005 uskutečnil koncertní turné, v rámci kterého pěšky navštívil 88 chrámů ostrova Šikoku.

John Kaizan Neptune [*1951] se narodil v Kalifornii, ale již téměř 40 let žije v Japonsku. Na šakuhači začal hrát při studiu etnomuzikologie na Havaji, pokračoval pak intenzivním studiem v japonském Kjótu. V roce 1977 získal mistrovské osvědčení školy Tozan a bylo mu uděleno čestné jméno Kaizan [Mořská hora]. Do hry na šakuhači přináší velmi originální a dynamický zvuk, je známý především fúzemí japonské tradiční hudby například se současným jazzem. Nahrál více než dvě desítky desek, jedna z nich [Bamboo] získala cenu za nahrávku roku od

agentury pro kulturu japonského Ministerstva pro vzdělávání. Vystoupil na koncertech v Evropě, Austrálii, Severní Americe i v Asii. Sám také flétny šakuhači a další bambusové nástroje vyrábí ve své dílně na japonském venkově.

www.jneptune.com

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

Orchestr BERG je špičkové těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Vystupuje často mimo tradiční koncertní sály. Orchestr BERG je jediným českým orchestrem, který pravidelně objednává a ve světových premiérách na svých akcích uvádí novinky českých skladatelů především mladé generace. Má tak na svém kontě již více než stovku světových premiér. V českých premiérách také představuje tvorbu těch

nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinera Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchestr BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečnicí 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje také s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Národní divadlo, Židovské muzeum v Praze, Centrum současného umění DOX, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se i edukativním projektům.

www.berg.cz

texty: Eva Kesslová, korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Vadim Bultiko [Miura], Tomáš Winkelhöfer [Rösner], Ruben Olsen Lærk [Fujikura], Nathan Cremisino [Kaizan Neptune], Karel Šuster [Vrábel], Pavel Hejny [BERG]

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCE LETOŠNÍ SEZÓNY

TULIP | ... nizozemští skladatelé z domova i ciziny

pondělí 11. listopadu v 19h | DOX+ [Poupětova 1, P7]

Renata Raková – klarinet
Orchestr BERG & Peter Vrábek – dirigent

Protože se jeden z projektů sezóny uskutečnil v srpnu, čeká nás další až v listopadu. V DOX+ uvedeme hudbu skladatelů, kteří žijí a tvoří v Nizozemsku. Patří mezi ně i Andys Skordis, původem z Kypru, nebo Giuliano Bracci z Itálie. V klarinetovém koncertu renomovaného Michela van der Aa se představí vynikající Renata Raková.

Tento večer se koná ve spolupráci s Centrem současného umění DOX.

HUDBA K SIRÉNĚ – TISKAŘSKÉ STROJE

... mikrokonzerty & hudební intervence ke zkoušce sirén

středa 2. října 2019

11:50–12:05 | LIVE VIDEO – Facebook Českého rozhlasu Vltava

11:57–12:05 | PŘÍMÝ PŘENOS – Český rozhlas Vltava

koncept / hudba: Michal Nejtek [světová premiéra]

Skladatel Michal Nejtek spolupracuje s Orchestrem BERG již od roku 2001. Tentokrát vytvořil novou skladbu ke zkoušce sirén, inspirací se mu stala Grafická škola v Hellichově ulici. Do elektronické kompozice pro uskupení NTS [Nejtek – Tichý – Smetáček] zahrnul i tiskařské stroje, školní zvonění, zvuk výtahu ad.

Pro nedostatek prostoru je akce veřejnosti dostupná pouze prostřednictvím živého vysílání Českého rozhlasu Vltava a živého videa na Facebooku.

DALŠÍ AKTIVITY ORCHESTRU BERG V ŘÍJNU

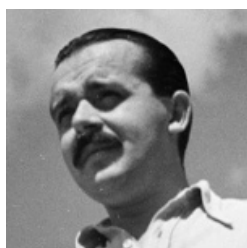

Hudební fakulta AMU & University of Liverpool

úterý 15. října 2019, 19:30 | České muzeum hudby

Richard Worth – flétna
Pražští pěvci & Stanislav Mistr – sbormistr
Orchestr BERG & Peter Vrábek – dirigent

Společný projekt dvou vysokých škol představí tvorbu studentů HAMU a pedagogů University of Liverpool. **VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ**

FESTIVAL EFB – avantgarda žije!

pátek 18. října 2019, 20:00 | Divadlo Archa

Jan Burian ml., Kalabis Quintet
Orchestr BERG & Werner Herbers – dirigent

Emil František Burian [1904–1959], přední představitel československé meziválečné avantgardy, letos slaví dvojitě výročí. Při té příležitosti představí Festival EFB jeho dílo široké veřejnosti. Orchestr BERG tentokrát vede významný propagátor EFB, dlouholetý sólohobojista nizozemského Orchestru Concertgebouw a zakladatel slavného Ebony Bandu, který se věnuje odkazu méně známých a zapomenutých skladatelů první poloviny 20. století. **VSTUPENKY** v síti GoOut.

přípitek členům KLUBERG po představení M IS FOR...
Eva Kesslová [Orchestr BERG], choreograf Jiří Kylián a patronka KLUBERGu Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

**Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?
Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?
PŘIDEJTE SE!**

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.
Měsíční členský příspěvek: 123 Kč [jednotlivec] / 234 Kč [ve dvou]

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Více informací: www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME TĚM, KTERÍ NÁM POMÁHAJÍ!

DÁRCI: RNDr. Ondřej Jäger, Ing. Tibor Lopusan, Vlasta Plocková, Eva a Norman Ridenourovi, Petr Somol, manželé Špírkovi

KLUBERG [klub dárců Orchestru BERG]

Martina & Radvan Bahbouhovi, Soňa Červená, Nevelina Dodovová, Václav Eis, Lucie Chrápavá, Karel Jadrný & Krystyna Krauze, Světlana & Ondřej Jägerovi, Adéla Kovářová, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jiří Malíř, Jana Maříková, Jáchym Novotný, Vlasta Plocková, Petr Somol, Ivan Studený, Kristián Suda, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Eva & Ivan Špírkovi, Danilo Tuzar, Vladislava & Martin Valchářovi, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ [dobrovolníci]

Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, manželé Činčerovi, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Pavel Hons, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Martina Kaňková, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Drahoslava Krnáčová, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Ester Nemjóová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Majka Semotánová, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Závůrek...

PODPOŘILI

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Nadační fond Avast, Partnerství OSA
Hlavní město Praha přispělo na aktivity Orchestru BERG v roce 2019 částkou 400 000 Kč.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Český rozhlas, HISvoice, Harmonie

Děkujeme kreativní agentuře Brainz.cz za vizuální styl.